EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2019 06 05
COM(2019) 509 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2019 m. Ispanijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2019 m. Ispanijos stabilumo programos

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2019 m. Ispanijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2019 m. Ispanijos stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo[2], ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) 2018 m. lapkričio 21 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2019 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Ji tinkamai atsižvelgė į 2017 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį. 2019 m. kovo 21 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino metinėje augimo apžvalgoje nustatytus prioritetus. 2018 m. lapkričio 21 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 taip pat priėmė įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Ispanija nurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią dieną Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos; tą rekomendaciją Europos Vadovų Taryba patvirtino 2019 m. kovo 21 d. 2019 m.

[1] OL L 209, 1997 8 2, p. 1.
[2] OL L 306, 2011 11 23, p. 25.

balandžio 9 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos (toliau – euro zonai skirta rekomendacija);

(2) kaip valstybė narė, kurios valiuta yra euro, atsižvelgdama į glaudžias ekonominės ir pinigų sąjungos šalių ekonomikos sąsajas, Ispanija turėtų užtikrinti, kad euro zonai skirta rekomendacija, kaip nurodyta toliau išdėstytose 1–4 rekomendacijose, būtų visiškai ir laiku įgyvendinta; Visų pirma, našumo didinimo priemonės padės įgyvendinti pirmą euro zonai skirtą rekomendaciją dėl našumo didinimo siekiant perbalansuoti euro zoną, naudojant nenumatytas pajamas valstybės skolai mažinti; sutelkus su investicijomis susijusią ekonominę politiką į nurodytas sritis, bus lengviau įgyvendinti antrą euro zonai skirtą rekomendaciją dėl rezervų atkūrimo ir investicijų rėmimo, o priemonės, kuriomis siekiama gerinti įgūdžius ir didinti įsidarbinimo galimybes, padės įgyvendinti trečią euro zonai skirtą rekomendaciją dėl darbo rinkos veikimo;

(3) 2019 m. vasario 27 d. paskelbta 2019 m. Ispanijos ataskaita[3]. Joje įvertinta Ispanijos pažanga, padaryta įgyvendinant 2018 m. liepos 13 d. Tarybos priimtas šaliai skirtas rekomendacijas, veiksmai, kurių šalis ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais priimtas rekomendacijas, ir Ispanijos pažanga siekiant nacionalinių tikslų pagal strategiją „Europa 2020“; Į ją įtraukti ir nuodugnios apžvalgos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį rezultatai, kurie taip pat buvo paskelbti 2019 m. vasario 27 d.[4] Atlikusi analizę Komisija padarė išvadą, kad Ispanijoje yra susidaręs makroekonominis disbalansas. Didelės vidaus ir išorės (valstybės ir privačiojo sektorių) skolos bei didelis nedarbas mažo našumo augimo sąlygomis vis dar lemia pažeidžiamumą, turintį tarpvalstybinių pasekmių. Privačiojo sektoriaus skola mažėja, tačiau dar reikia gerokai mažinti įsiskolinimus. Nepaisant tolesnio tvirto BVP augimo, valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP išlieka didelis. Nedarbo lygis toliau sparčiai mažėjo, tačiau tebėra labai didelis, o didelis darbo rinkos susiskaidymas į terminuotų ir neterminuotų darbo sutarčių segmentus trukdo greičiau augti darbo našumui. Po 2012–2015 m. sparčiai vykdytų reformų pastaraisiais metais besikeičiančios politinės aplinkybės prisidėjo prie to, kad dar vienus metus pažanga įgyvendinant rekomendacijas buvo nedidelė. Dabartinė palanki ekonominė padėtis suteikia galimybę imtis reikalingiausių reformų, kad Ispanijos ekonomika taptų atsparesnė, o našumo augimas paspartėtų;

(4) 2019 m. balandžio 30 d. Ispanija pateikė 2019 m. nacionalinę reformų programą ir 2019 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;

(5) 2019 m. stabilumo programoje nurodomi veiksmai, kurių imtasi siekiant įgyvendinti Ispanijos stabilumo įstatyme nustatytas prevencines ir taisomąsias priemones. Tačiau joje nėra planuojama automatiškai užtikrinti šių priemonių vykdymą ir peržiūrėti Stabilumo įstatymo išlaidų taisyklę, kad būtų sustiprintas jos indėlis į fiskalinį konsolidavimą, ypač ekonominio pakilimo laikotarpiais. Kiek tai susiję su viešaisiais pirkimais, siekiant padidinti viešųjų išlaidų veiksmingumą ir padėti užkirsti kelią pažeidimams, bus labai svarbu plačiu mastu įgyvendinti 2017 m. priimtą Viešojo sektoriaus sutarčių įstatymą. Visų pirma svarbu, kad naujoji valdymo struktūra, t. y. Nepriklausomas reguliavimo ir priežiūros biuras, galėtų veiksmingai atlikti jam pavestas užduotis ir kad būtų skubiai priimta išsami nacionalinė viešųjų pirkimų strategija, aktyviai dalyvaujant perkančiosioms organizacijoms ir subjektams

[3] SWD(2019) 1008 *final*.
[4] COM(2019) 150 *final*.

nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis. Galiausiai, 2019 m. turi būti atlikta keletas išlaidų peržiūrų, o įgyvendinus po jų pateiktas rekomendacijas turėtų padidėti viešųjų išlaidų veiksmingumas;

(6) į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas atsižvelgta sudarant 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų (toliau – ESI fondai) programas. Kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013[5] 23 straipsnyje, Komisija, jei tai būtina siekiant remti atitinkamų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą, gali paprašyti valstybės narės peržiūrėti savo partnerystės sutartį ir susijusias programas bei pasiūlyti jų pakeitimų. Kaip naudotųsi šia nuostata, Komisija išsamiau nurodė priemonių, kuriomis ESI fondų veiksmingumas siejamas su patikimu ekonomikos valdymu, taikymo gairėse[6];

(7) laiku ir tvariai panaikinus perviršinį deficitą ir atsižvelgiant į Tarybos sprendimą (ES) [2019/X] panaikinti perviršinio deficito procedūrą, Ispanijai taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis ir pereinamojo laikotarpio skolos taisyklė. Pagal ją prognozuojama, kad valdžios sektoriaus balansas padidės nuo -2,5 % BVP 2018 m. iki -2,0 % BVP 2019 m. ir 2022 m. bus pasiektas subalansuotas biudžetas. Remiantis perskaičiuotu struktūriniu balansu[7], vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo, t. y. struktūrinio biudžeto balanso, per programos laikotarpį pasiekti neplanuojama. Stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis sumažės nuo 97,1 % 2018 m. iki 95,8 % 2019 m. ir 2022 m. pasieks 88,7 %. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos tos biudžeto projekcijos, yra tikėtinas. Rizika, susijusi su 2019 m. stabilumo programoje nustatytų fiskalinių tikslų įgyvendinimu, daugiausia susijusi su pajamomis, o netikrumas dėl pajamų ar galimybių priimti daugelį pajamų priemonių yra didelis;

(8) 2018 m. liepos 13 d. Taryba rekomendavo Ispanijai užtikrinti, kad 2019 m. grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalus augimas[8] neviršytų 0,6 %, o tai atitiktų 0,65 % BVP metinį struktūrinį koregavimą. Remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze, esama rizikos, kad 2019 m. bus labai nukrypta nuo rekomenduojamo koregavimo plano, kuriuo siekiama vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo;

(9) atsižvelgiant į Ispanijos valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykį, viršijantį Sutartyje nustatytą 60 % BVP pamatinę vertę, ir prognozuojamą teigiamą 2,0 % BVP gamybos apimties atotrūkį, 2020 m. grynosios pirminės valdžios sektoriaus nominaliosios išlaidos neturėtų augti, o tai atitinka 1,0 % BVP struktūrinį koregavimą pagal bendrai sutartą reikalavimų koregavimo matricą taikant Stabilumo ir augimo paktą. Be to, esama požymių, kad nepanaudoti ekonomikos pajėgumai yra nepakankamai įvertinti,

---

5 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

6 COM(2014) 494 *final*.

7 Pagal ciklą pakoreguotas balansas atėmus vienkartines ir laikinąsias priemones, Komisijos perskaičiuotas taikant bendrai sutartą metodiką.

8 Grynąsias pirmines valdžios sektoriaus išlaidas sudaro visos valdžios sektoriaus išlaidos atmetus palūkanų išlaidas, Sąjungos fondų pajamomis visiškai kompensuojamas išlaidas Sąjungos programoms ir išlaidų nedarbo išmokoms nediskrecinius pokyčius. Nacionaliniu lygmeniu finansuojamas bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas išlyginamas per 4 metų laikotarpį. Įskaičiuojamos diskrecinės pajamų priemonės arba teisės aktais nustatytas pajamų didėjimas. Vienkartinės priemonės, susijusios tiek su pajamomis, tiek su išlaidomis, neįskaičiuojamos.

o 2019 m. prognozuojama, kad išliks mažesnė nei 2 % infliacija ir tolesnis darbo rinkos sąstingis (aukštas nedarbo lygis ir labai didelė dalis nesavanoriško darbo ne visą darbo dieną, laikinieji darbuotojai ir dirbančiųjų skurdas). Be to, tikėtinumo vertinimo priemonė taip pat rodo, kad pagal bendrai sutartą metodiką nustatyti gamybos apimties atotrūkio įverčiai yra mažai tikėtini. Tuo remiantis 0,65 % BVP metinis struktūrinis koregavimas, atitinkantis didžiausią grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų augimą, sudarantį 0,9 % BVP, yra tinkamas. Remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze, jeigu politika nesikeis, esama rizikos, kad 2020 m. bus labai nukrypta nuo reikalaujamo fiskalinio koregavimo. Be to, prognozuojama, kad 2019 ir 2020 m. Ispanija pereinamojo laikotarpio skolos taisyklės reikalavimų nesilaikys. Apskritai Taryba mano, kad nuo 2019 m. turėtų būti imtasi reikiamų priemonių siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Stabilumo ir augimo pakto nuostatų. Būtų svarbu bet kokias nenumatytas pajamas naudoti valdžios sektoriaus skolos santykiui toliau mažinti;

(10) užimtumas Ispanijoje toliau tvirtai auga. Nedarbas toliau mažėja, tačiau jis vis dar gerokai viršija Europos Sąjungos vidurkį, ypač jaunimo ir žemos kvalifikacijos asmenų. Vyrų ir moterų užimtumo ir karjeros trukmės skirtumai tebėra dideli. Tai – neišnaudotas potencialas, atsižvelgiant taip pat ir į sparčiai senėjančią visuomenę;

(11) nors terminuotų darbo sutarčių skaičius palaipsniui mažėja, jos vis dar plačiai taikomos, taip pat ir sektoriuose, kuriuose mažiau tikėtina sezoninė ar ciklinė veikla, – šis rodiklis vienas didžiausių Europoje, tai gali stabdyti Ispanijos ekonomikos augimo potencialą ir socialinę sanglaudą. Labiausiai nukenčia jaunimas, žemos kvalifikacijos asmenys ir trečiųjų šalių piliečiai, kurie dažnai gauna mažesnes socialines išmokas ir kuriems kyla didesnė skurdo rizika. Terminuotos darbo sutartys dažnai yra labai trumpos ir nepakankamai skatina darbuotojus ir darbdavius investuoti į mokymą, o tai savo ruožtu stabdo našumo augimą. Pereiti nuo terminuotos darbo sutarties prie neterminuotos vis dar sudėtinga, o darbo jėgos judumo kliūtys mažina galimybes darbo ieškantiems asmenims ir trukdo darbo jėgai veiksmingai pasiskirstyti visoje šalyje;

(12) Ispanija sustiprino paramą ilgalaikiams bedarbiams, kurie 2018 m. vis dar sudarė 6,4 % aktyvių gyventojų. Naujausiomis iniciatyvomis siekiama padėti jaunimui įsidarbinti, teikiant jiems konsultacijas ir profesinio orientavimo paslaugas, tačiau valstybinėms užimtumo tarnyboms vis dar tenka maža laisvų darbo vietų dalis ir reikia dėti daugiau pastangų, kad jos būtų geriau panaudojamos vykdant darbo paiešką ir įdarbinant. Visų pirma kai kuriuose regionuose menkai bendradarbiaujama su darbdaviais, o profiliavimo priemonės, skirtos darbo ieškančių asmenų ir darbdavių poreikiams geriau suderinti, tebėra pradiniame rengimo etape. Viešųjų užimtumo tarnybų ir socialinių tarnybų bendradarbiavimas vyksta, tačiau kai kuriuose regionuose jis tebėra ribotas. Didesnės investicijos į modernias viešąsias užimtumo tarnybas kartu su parama darbo jėgos judumui užtikrinti galėtų padėti padidinti darbuotojų galimybes įsidarbinti ir prisitaikyti bei palengvinti asmens statuso keitimą darbo rinkoje ir taip pagerinti Ispanijos našumą ir ilgalaikį integracinį augimą;

(13) pastangos sustiprinti darbo inspekcijų veiklą siekiant kovoti su piktnaudžiavimu terminuotomis darbo sutartimis duoda tam tikrų rezultatų ir neterminuotų darbo sutarčių skaičius, kaip grynojo užimtumo augimo dalis, didėja. Tačiau darbdaviai ir toliau dažnai naudojasi trumpalaikėmis sutartimis. Iš ankstesnės patirties matyti, kad remiant kokybišką užimtumą dauguma paskatų darbo vietų kūrimui remti yra riboto poveikio. Siekdama supaprastinti sistemą Ispanija pradėjo naują vertinimą, tačiau jo rezultatai dar nėra žinomi. Norint iki 2019 m. pabaigos pasiekti 8 % tikslą, reikia

sparčiau vykdyti įdarbinimo konkursus, siekiant visuose valdžios lygmenyse sumažinti įdarbinimo pagal terminuotas sutartis viešajame sektoriuje dalį. Nors rengti trišales apskritojo stalo diskusijas yra gera praktika siekiant, kad socialiniai partneriai aktyviau dalyvautų formuojant politiką, dar galima surengti išsamesnes ir savalaikiškesnes konsultacijas;

(14) nors asmenų, kuriems gresia skurdas ir socialinė atskirtis, taip pat pajamų nelygybė, dalis mažėja, tačiau ji tebeviršija Sąjungos vidurkį. Tarp laikinųjų arba žemos kvalifikacijos darbuotojų arba ne ES gimusių asmenų dirbančiųjų skurdo lygis yra didelis. Vaikų skurdo lygis, nors ir mažėja, tebėra labai didelis. Socialinių pervedimų, išskyrus pensijas, pajėgumai siekiant sumažinti skurdą išlieka vieni mažiausių Sąjungoje, ypač vaikams. Vaikų turinčių namų ūkių socialinės išlaidos, kaip BVP dalis, Ispanijoje yra vienos iš mažiausių ES ir jų tikslingumas yra prastas. Nepaisant teigiamos tendencijos, vis dar yra didelių spragų, kalbant apie gyventojų su didele ir vidutine priklausomybe aprėptį. Nacionalinė pagalba bedarbiams tebėra suskaidyta į daugybę programų, skirtų įvairioms darbo ieškančių asmenų grupėms. Naujausios priemonės, kuriomis gerinama vyresnio amžiaus ilgalaikių bedarbių (52 metų ar vyresnių) aprėptis ir jų pajamų paramos apsauga, gali kartu susilpninti paskatas dirbti šioje konkrečioje grupėje. Tuo tarpu regioninių minimalių pajamų programų prieigos sąlygos, aprėptis ir adekvatumas įvairiuose regionuose labai skiriasi, o jų ribotas perkeliamumas tarp regionų mažina darbo jėgos judumo paskatas. Todėl yra žmonių, kuriems reikia paramos, bet jie jos negauna. Pradėjus taikyti visuotinės socialinės kortelės sistemą, socialinių išmokų sistema taps skaidresnė ir bus galima ją tikslingiau taikyti. Nors atsigavus ekonomikai ir toliau mažinamas skurdas, siekiant integracinio augimo, reikia investuoti į socialinės įtraukties politiką ir socialinę infrastruktūrą (pvz., socialinį būstą). Be to, Ispanija susiduria su tam tikromis teritorinės sanglaudos problemomis, pavyzdžiui, ūmiu gyventojų skaičiaus mažėjimu ir senėjimu tam tikrose kaimo vietovėse. Veiksmai, kuriais skatinamas verslumas, skaitmeninimas ir socialinė ekonomika, gali padėti spręsti šias problemas, įgyvendinant integruotas teritorinės plėtros strategijas;

(15) per krizę Ispanijos pensijų sistema atliko svarbų vaidmenį padedant išlaikyti vyresnio amžiaus žmonių gyvenimo kokybę – dėl to jiems kyla mažesnė skurdo rizika. Remiantis 2018 m. Visuomenės senėjimo ataskaitos ir Pensijų adekvatumo ataskaitos prognozėmis, 2011 ir 2013 m. reformos padėjo užtikrinti ilgalaikį pensijų tvarumą ir santykinį adekvatumą. Tačiau toliau siejant pensijų didinimą su infliacija (kaip nuspręsta 2018 ir 2019 m.) ir atidėjus tvarumo veiksnio taikymą, reikėtų imtis kompensacinių priemonių, kad būtų užtikrintas pensijų sistemos tvarumas vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu. Be to, reikėtų imtis veiksmų siekiant spręsti pagrindinę būsimų pensininkų pajamų adekvatumo problemą ir jų darbo stažo trukmės ir išsamumo klausimą didelio nedarbo sąlygomis, kai plačiu mastu taikomos terminuotos darbo sutartys ir samdoma darbui ne visą darbo dieną;

(16) Ispanijos inovacijų veiklos rezultatams ir našumo augimui trukdo mažėjantis investicijų į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą lygis ir įgūdžių paklausos ir pasiūlos neatitiktis. Ispanijos verslo sektoriaus, ypač didelių įmonių, mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros išlaidos sudaro tik pusę Sąjungos vidurkio, be to, yra didelių skirtumų tarp regionų. Šį skirtumą sustiprina mažas ir vis mažėjantis moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai skirto valstybės biudžeto vykdymo lygis. Įgūdžių trūkumas ir neatitiktis yra dar viena svarbi kliūtis kuriant ir naudojant pažangias technologijas, visų pirma mažosiose ir vidutinėse įmonėse. Daugelyje Ispanijos regionų užimtumas aukštųjų technologijų sektoriuose ir žinioms imlių paslaugų

sektoriuje yra gerokai mažesnis už Sąjungos vidurkį. Nors rengiamos pažangiajai specializacijai skirtos regioninės inovacijų strategijos ir paprastinamas nacionalinės mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos valdymas, koordinavimas nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu kuriant, įgyvendinant ir vertinant politiką tebėra silpnas. Norint pagerinti Ispanijos inovacijų veiklos rezultatus, reikia didelių investicijų, kad būtų skatinamas verslumas ir pradedančiosios įmonės bei padedama joms augti, taip pat skatinamas visų įmonių konkurencingumas ir jų prisitaikymas – taip pat ir per skaitmeninimą – prie didesnės pridėtinės vertės veiklos, siekiant plėsti jų veiklą tarptautinėse rinkose. Taip pat reikia daugiau dėmesio skirti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystėms, akademinės bendruomenės ir verslo atstovų bendradarbiavimui ir technologijų perdavimui, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms, sustiprintam mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos valdymui visais valdžios lygmenimis ir glaudesniam mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros infrastruktūros bei projektų derinimui su regioninėmis ir nacionalinėmis inovacijų strategijomis;

(17) nors Ispanijoje mokyklos nebaigusių asmenų skaičius mažėja, jis tebėra labai didelis ir išlieka didelių regioninių skirtumų. Yra galimybių gerinti švietimo rezultatus, kurie įvairiuose regionuose labai skiriasi. Abu veiksniai neigiamai veikia ilgalaikį našumo augimo potencialą. Pastangos reformuoti švietimo sistemą vilkinamos. Įmonės nurodo, kad, norint pasinaudoti inovacijomis, sunku rasti reikalingų įgūdžių turinčių darbuotojų, visų pirma informacinių ir ryšių technologijų specialistų. Ispanija patvirtino dualinės profesinio švietimo ir mokymo sistemos, kuri galėtų atlikti svarbų vaidmenį suteikiant įgūdžių ir kvalifikacijos, kad būtų galima įsisavinti inovacijas, atnaujinimo priemones, tačiau dalyvavimas šiose sistemose išlieka nedidelis. Ispanijoje tretinį išsilavinimą įgijusių asmenų dalis didesnė už ES vidurkį, tačiau aukštųjų mokyklų absolventams sunku rasti tinkamų darbo vietų. Žmogiškojo kapitalo plėtojimas visais švietimo ir mokymo lygmenimis, įskaitant aukštąjį mokslą ir profesinį mokymą, taip pat glaudesnis švietimo ir verslo atstovų bendradarbiavimas, siekiant sumažinti esamą gebėjimų paklausos ir pasiūlos neatitiktį, galėtų suteikti daugiau galimybių jauniems absolventams patekti į darbo rinką. Taip pat būtų galima aprūpinti įmones reikalingų įgūdžių ir kvalifikaciją turinčiais darbuotojais, siekiant didinti įmonių inovacinį pajėgumą ir pasinaudoti visomis skaitmeninimo teikiamomis augimo galimybėmis. Darbuotojų perkvalifikavimas, kad šie įgytų skaitmeninių įgūdžių, taip pat leistų Ispanijos įmonėms išlikti konkurencingoms vis labiau skaitmenizuotoje ekonomikoje; Visi šie veiksmai padėtų mažinti regionų skirtumus;

(18) dėl Ispanijos reglamentavimo ribojamojo poveikio ir susiskaidymo įmonės negali pasinaudoti masto ekonomija ir tai stabdo našumą. Įstatymas dėl rinkos bendrumo tebėra svarbi priemonė šiems klausimams spręsti. Ryžtingiau įgyvendinant šį įstatymą ir panaikinus nustatytus paslaugų apribojimus, visų pirma tam tikroms profesinėms paslaugoms, pavyzdžiui, statybų inžinierių, architektų, teisinėms ir kompiuterinėms paslaugoms, pagerėtų ekonomikos augimo galimybės ir konkurencija. Kaip ir kitose srityse, kuriose regionai yra pagrindiniai sėkmingo reformų įgyvendinimo subjektai, tvirtesnis ir ilgalaikis nacionalinių ir regioninių valdžios institucijų veiklos koordinavimas galėtų padidinti šios srities politikos veiksmingumą;

(19) neužbaigtos krovinių vežimo geležinkelių transportu jungtys ir ribota integracija su Sąjungos elektros energijos ir dujų rinkomis neleidžia Ispanijai visapusiškai pasinaudoti ES bendrąja rinka. Dėl šios priežasties Ispanija taip pat turi toliau investuoti į elektros energijos jungtis su likusia Sąjungos dalimi, kad iki 2020 m. pasiektų bent 10 % savo įrengtųjų elektros energijos gamybos pajėgumų tikslą.

Investicijos taip pat reikalingos tam, kad būtų galima daugiau naudoti geležinkelius kroviniams vežti, įskaitant tarpvalstybines jungtis su Prancūzija ir Portugalija, ir jungtis su uostais ir logistikos centrais;

(20) investicijų taip pat labai trūksta gamtos išteklių valdymo srityje, kad būtų užtikrintas tvaresnis vystymosi modelis. Energijos suvartojimo pastatuose mažinimas ir pažangiųjų elektros energijos tinklų bei atsinaujinančiosios elektros energijos kaupimo pajėgumų plėtojimas padėtų geriau valdyti paklausą. Papildomos pastangos turėtų paskatinti tvarų transportą ir žiedinę ekonomiką. Kai kurios Ispanijos vietovės yra tarp tų Europos vietovių, kurios patiria didžiausią klimato kaitos poveikį ir spaudimą dėl esamų vandens išteklių, kuriems reikia papildomų investicijų į infrastruktūrą, kad būtų pagerinta vandentvarka, pvz., nuotekų valymas, nuotėkių tinkluose mažinimas ir vandens tiekimas. Nepaisant pastarųjų metų nuolatinės pažangos, Ispanijai vis dar reikia įvykdyti tam tikrus Sąjungos vandens teisės aktų reikalavimus. Pažanga įgyvendinant visus šiuos tikslus Ispanijai būtų naudinga aplinkos, ekonomikos ir socialiniu požiūriu;

(21) visais nustatytais investicijų trūkumo atvejais reikėtų atsižvelgti į konkrečius regioninius investavimo poreikių skirtumus. Teritoriniai BVP vienam gyventojui skirtumai yra nedideli, tačiau jie tebėra platesnio masto nei prieš krizę, daugiausia dėl asimetrinio darbo vietų skaičiaus mažinimo poveikio regionuose. Šiuo metu didžiausi nustatyti regionų skirtumai yra susiję su darbo ir socialinių rezultatų rodikliais, pagal kuriuos dauguma Ispanijos regionų atsilieka nuo Sąjungos vidurkio. Kiti socialiniai ir ekonominiai rodikliai rodo didelius teritorinius skirtumus, pvz., inovacijų, verslumo ir konkurencingumo srityse. Vykdant su investicijomis susijusią ekonominę politiką reikėtų tinkamai atsižvelgti į regioninius investicijų poreikių skirtumus;

(22) pašalinti tam tikrus rekomendacijose nustatytus trūkumus, visų pirma šalies ataskaitos[9] D priede nurodytose srityse, galėtų padėti 2021–2027 m. ES fondų programavimas. Tai suteiktų Ispanijai galimybę atsižvelgiant į regioninius skirtumus ir ypatingą atokiausio Kanarų salų regiono situaciją optimaliai panaudoti šiuos fondus nustatytuose sektoriuose. Kad šios investicijos būtų sėkmingos, svarbu stiprinti šalies administracinius gebėjimus valdyti šiuos fondus;

(23) per 2019 m. Europos semestrą Komisija atliko išsamią Ispanijos ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2019 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino 2019 m. stabilumo programą ir 2019 m. nacionalinę reformų programą, taip pat veiksmus, kurių Ispanija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Ispanijos politikai, bet ir tai, kaip jie atitinka Sąjungos taisykles ir gaires, nes būtina stiprinti bendrą Sąjungos ekonomikos valdymą Sąjungos lygio priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų;

(24) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2019 m. stabilumo programą, o jos nuomonė[10] pateikta visų pirma toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje;

(25) atsižvelgdama į Komisijos nuodugnios apžvalgos ir šio vertinimo rezultatus, Taryba išnagrinėjo 2019 m. nacionalinę reformų programą ir 2019 m. stabilumo programą. Jos rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį pateiktos toliau išdėstytose 1–4 rekomendacijose,

---

9 SWD(2019) 1008 *final*.

10 Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

REKOMENDUOJA Ispanijai 2019 ir 2020 m. imtis šių veiksmų:

1. Užtikrinti, kad 2020 m. grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalus augimas neviršytų 0,9 %, o tai atitiktų 0,65 % BVP metinį struktūrinį koregavimą. Imtis priemonių, siekiant sugriežtinti fiskalinės ir viešųjų pirkimų sistemų taikymą visais valdžios lygmenimis. Užtikrinti pensijų sistemos tvarumą. Nenumatytas pajamas panaudoti tam, kad būtų greičiau mažinamas valdžios sektoriaus skolos santykis.

2. Užtikrinti, kad užimtumo ir socialinės tarnybos turėtų pakankamai pajėgumų teikti veiksmingą paramą. Skatinti perėjimą prie neterminuotų darbo sutarčių, be kita ko, supaprastinant samdos paskatų sistemą. Gerinti paramą šeimoms ir panaikinti nacionalinės pagalbos bedarbiams bei regioninių minimalių pajamų garantavimo schemų aprėpties spragas. Mažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių ir gerinti švietimo rezultatus, atsižvelgiant į regionų skirtumus. Stiprinti švietimo įstaigų ir įmonių bendradarbiavimą, siekiant gerinti aprūpinimą darbo rinkai reikalingų įgūdžių ir kvalifikaciją turinčiais darbuotojais, ypač informacinių ir ryšių technologijų srityje.

3. Vykdant su investicijomis susijusią ekonominę politiką sutelkti dėmesį į inovacijų, išteklių ir energijos vartojimo efektyvumo skatinimą, krovininio geležinkelių transporto infrastruktūros atnaujinimą ir energetikos jungčių su likusia Sąjungos dalimi išplėtimą, atsižvelgiant į regionų skirtumus. Didinti mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos veiksmingumą.

4. Toliau įgyvendinti Įstatymą dėl rinkos bendrumo užtikrinant, kad visais valdžios lygmenimis taisyklės, reglamentuojančios ekonominės veiklos, visų pirma susijusios su paslaugų teikimu, pradėjimo galimybę ir vykdymą, atitiktų to įstatymo principus, ir pagerinant administravimo įstaigų bendradarbiavimą.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas